

Info ACLVB

De strijd tegen sociale dumping start ook op de werkvloer

Detachering leidt vaak tot sociale dumping

Binnen de Europese Unie geldt het principe van vrij verkeer van personen, diensten, goederen en kapitaal. Dit principe laat toe dat een werkgever zijn werknemer kan uitsturen naar een andere land binnen de Europese Unie om daar voor zijn rekening te gaan werken. Deze Europese detacheringsrichtlijn bestaat sinds 1997, toen de Europese Unie nog uit 15 lidstaten bestond. Zo kan een aannemer uit een EU-land zichzelf bijvoorbeeld samen met zijn werknemers tijdelijk detacheren naar België.

Daarbij moet aan enkele voorwaarden voldaan worden:

- De loon- en arbeidsvoorwaarden van het land waarin men werkt moeten worden gerespecteerd. De werknemers die gedetacheerd worden naar België hebben recht op hetzelfde brutoloon en dezelfde wettelijke vergoedingen die in België aan Belgische werknemers moeten worden betaald.
- De sociale zekerheid op het loon kan worden betaald in het thuisland (dus niet in het land waar men werkt). De werknemer moet vooraf onderworpen zijn aan de sociale zekerheid van het thuisland.
- De detachering is in principe tijdelijk en kan maximum 24 maanden duren. Onder bepaalde voorwaarden kan dit verlengd worden naar een termijn van maximaal 5 jaar.

In geval van sociale dumping worden bovenstaande regels niet gerespecteerd. Gedetacheerde werknemers worden vaak zwaar onderbetaald en moeten tot 60 uur per week werken in soms menonwaardige omstandigheden. Deze praktijken zorgen voor oneerlijke concurrentie ten nadele van de Belgische werknemers, terwijl buitenlandse werknemers worden uitgebuit.

Inspectie op nationaal en Europees niveau

Om de naleving van de regels in verband met detachering te verzekeren en om op die manier sociale fraude en dumping aan banden te leggen, zijn goed georganiseerde

inspectiediensten absoluut noodzakelijk. Op nationaal niveau heeft de dienst Toezicht op de Sociale Wetten (TSW) als kernopdracht het bestrijden van de sociale dumping. Het TSW moet informeren, bemiddelen, toezicht uitoefenen op de reglementering, inbreuken regulariseren en in laatste instantie sanctioneren via het opstellen van pro Justitia's en heeft een gespecialiseerde cel voor het toezicht op gedetacheerde werknemers en buitenlandse bedrijven (arbeidstijden, lonen, enz...).

Op Europees niveau moet werk gemaakt worden van de ontwikkeling van een Europese agentschap voor sociale inspectie met de nodige fondsen en personeel. Dat agentschap moet de samenwerking tussen de inspectiediensten van de lidstaten doeltreffender maken en fraudeurs vervolgen. ACLVB ondersteunt dan ook het voorstel van de Europese Commissie om een Europese Arbeidsautoriteit op te richten, een instrument om effectiever de strijd aan te gaan tegen sociale dumping en grensoverschrijdende situaties van sociale fraude. De Europese Arbeidsautoriteit heeft volgende doelstellingen:

Vrije visie, eigen stem

- Optreden tegen sociale dumping en grensoverschrijdende sociale fraude.
- Garanties bieden voor de rechten van de werknemers in de EU door de effectieve toepassing van en controle op arbeid en sociale standaarden.
- De mogelijk bieden om sancties toe te passen – over de grenzen heen – tegen bedrijven die sociale dumping plegen.
- De autonomie van de sociale gesprekspartners respecteren en de sociale dialoog versterken.
- Garanderen dat bedrijven het principe toepassen van gelijk loon voor gelijk werk op dezelfde plaats en ook de collectieve arbeidsovereenkomsten zullen respecteren.
- De werknemers inlichten over hun respectieve rechten en plichten.
- De vakbonden steunen om de rechten van werknemers in de EU te verzekeren

PEC-akkoorden

In de strijd tegen sociale fraude werden de laatste jaren in verschillende sectoren (bouw, metaal- en technologiesector, groene sector, schoonmaak, ...) PEC-akkoorden (plannen voor eerlijke concurrentie) ondertekend en ondersteund door de betrokken overheidsdiensten, vakbonden en werkgeversorganisaties om meer rechtszekerheid te creëren op het vlak van sociale en arbeidswetgeving. In een aantal sectoren is meer duidelijkheid en vereenvoudiging van de regelgeving nodig om de strijd aan te gaan tegen sociale fraude en sociale dumping. In sectoren waar jobs verloren gaan terwijl de activiteit toeneemt, zijn PEC-akkoorden een belangrijke stap in die strijd tegen sociale fraude en sociale dumping. In de akkoorden worden concrete maatregelen uitgewerkt om oneerlijke concurrentie uit Oost- en Zuid-Europa te bannen en om een einde te stellen aan massaal jobverlies. De plannen bestaan uit nationale en internationale of Europese acties die de controlemogelijkheden van de inspectiediensten verbeteren.

Werknemers sensibiliseren

Sociale dumping is een complexe materie die op meerdere fronten tegelijk dient te worden aangepakt. De basis van het probleem is het verschil in werkgeverslasten op het loon. Door de Europese regelgeving moeten deze in het thuisland betaald worden en niet in het werkland. Een Europese harmonisering van werkgeverslasten (uiteraard naar boven) zou de kern van het probleem oplossen.

Een bijkomend probleem is dat ondanks de lagere lasten in het thuisland, deze dikwijls niet worden betaald. Nu stellen de Europese regels dat de controle van de betaling van deze bijdragen dient te gebeuren door de instellingen van het thuisland. Daar wringt het schoentje natuurlijk omdat bijvoorbeeld een Slovaakse arbeidsinspectie niet naar België kan komen om controles uit te voeren op de al dan niet aangegeven prestaties. In dat opzicht is een recente uitspraak van het Europees Hof Van Justitie een stap vooruit.

ACLVB ziet een belangrijke rol weggelegd voor de werknemers in het detecteren van sociale dumping. Zij kunnen immers via opleiding geïnformeerd worden over een aantal zichtbare uitingen van sociale dumping (bijvoorbeeld zelfstandigen die worden tewerkgesteld als werknemers), en als zij inbreuken op de regelgeving vaststellen, kunnen zij dit melden aan hun chef en/of afgevaardigde.

ACLVB pleit dus voor een aanpak om werknemers te sensibiliseren. Dit voorstel is een mooie aanvulling op de stijging van het aantal inspecteurs. Omdat de omvang van het probleem dermate groot is en er nooit voldoende inspecteurs zullen zijn om de pakkans voldoende groot te maken, is de strategie van sensibilisering absoluut noodzakelijk.

Meldpunt voor een eerlijke concurrentie

Via het Meldpunt kan je als burger, onderneming of organisatie een melding indienen wanneer je vermoedt dat er sociale fraude wordt gepleegd.

<https://www.meldpuntsocialefraude.belgie.be/nl/index.html>